

1945, 26. dubna. Košice. — *Původní zpráva ČTK o ustavení prozatimního ústředního výboru národně socialistické strany s redakčním komentářem „Pravdy“.*

25. apríla sosskupili sa v Košiciach príslušníci čs. strany národne socialistickej v dočasný ústredný výkonný výbor strany. Za predsedu bol prehlásený bývalý primátor hlavného mesta Prahy Dr. Peter Zenkl,¹ za úradujúceho predsedu bol zvolený minister Dr. Jaroslav Stránský a za členov výboru námestník predsedu vlády Jozef David, František Uhlíř, minister Dr. Hubert Ripka, Dr. Prokop Drtina, vyslanec Prokop Maxa. Členmi výkonného výboru sú: kpt. Adam, kpt. Bartoš, J. Fürth, Dr. F. M. Hnik, F. Horský, F. Klátil, prof. Vladimír Klecanda, Dr. Macháček, mjr. Smetánka, Ján Stránský, K. Štvár, Dr. Trnka a V. Žižka.

Pozn. red.: Ustavenie ústr. výboru nár. soc. strany v Košiciach neznamená, že táto strana bude vyvíjať politickú činnosť aj na Slovensku. Dokazuje to ostatne aj skutočnosť, že v jej novom výbore niet Slováka a konečne i to, že slovenský národ je politicky reprezentovaný KSS a DS a každý pokus o vytvorenie ďalšej strany na Slovensku by prezrádzal snahu podkopať jednotu slovenského národa.

Pravda, 27. 4. 1945, čís. 55. „Ustavenie nár. soc. vedenia“.

1945, 28. duben. Košice. — *Pracovní směrnice pro národní výbory, vypracované pověřenectvem SNR pro věci vnitřní.¹*

Všetkým Národným výborom a Okresným národným výborom!

Vychádzajúc zo snahy postaviť súhrnne a v poradí naliehavosti problémy, ktorých riešenie sa nemôže za žiadnych okolností obísť a v snahe priblížiť tieto otázky Národným výborom a Okresným národným výborom, vydáva Poverenictvo SNR pre veci vnútorné tieto

¹ Mnoho podstatných skutočností z doby obnovovania čs. národně socialistické strany zůstává dosud nejasných. Jednou z nich je i způsob, jak se stal předsedou této strany dr. Petr Zenkl. Bylo to veliké překvapení i pro poctivé, socialisticky myslící příslušníky této strany, kteří nemohli zapomenout, jak se na likvidačním sjezdu národně socialistické strany v lednu 1939 Zenklova skupina oportunisticky podřídila a přidala k fašistickému křídlu ve straně. Mezi rozhodující většinou národně socialistických straníků byl za jedině možného kandidáta na tuto funkci pokládán J. David, který byl znám jako poctivý socialista a byl populární nejen mezi národně socialistickými straníky, ale i v širších vrstvách lidu. Naproti tomu byl dr. Zenkl nejméně populární muž v národně socialistické straně již v předmnichovské republice. Český lid ještě v roce 1945 nezapomněl ani na to, že Zenkl byl členem Surového vlády v době Mnichova a členem Beranovy vlády za t. zv. druhé republiky. Tento právem nepříznivý dojem lidu nemohla podstatně smazat ani skutečnost, že Zenkl byl za II. světové války vězněn v nacistickém koncentračním táboře. Je konečně známo, že se tam nedostal za odbojovou práci, ale jako rukojmí. Přesto byl však dr. Zenkl zákulisními čachry reakčního křídla v národně socialistické straně (dr. Stránský a po osvobození i za vydatné pomoci Fr. Zemínové) již předem předurčen za předsedu obnovené národně socialistické strany. Nebyl to jistě dobrý začátek nového období této strany. Prohlášení milionáře dr. Zenkla za předsedu dávalo tušit, že národně socialistická strana bude stěží v budoucnosti pokračovat v socialistické linii, ke které se zavázala při jednání v Bloku tří socialistických stran, ale naopak, že již od počátku běře na sebe neblahé dědictví pomnichovské. Není také bez zajímavosti, že dr. Zenkl po svém osvobození z koncentračního tábora nespěchal hned domů, ale letěl nejdříve do Londýna. Neví se, s kým a o čem tam mluvil. Je však jisté, že se tam sešel i s dr. Feierabendem a že vlastně již od té doby začíná spolupráce národně socialistické strany s agrárníky, která později tak negativně ovlivnila vývoj této strany.

¹ Pracovní směrnice byly rozeslány okresním národním výborům jako tištěný leták pověřenectva SNR pro věci vnitřní pod číslem 2302-II/1945. Srv. např. OA Michalovce, f. ONV Michalovce, č. 85/1945 prez.

Originál směrnic psaný na stroji byl porovnán s textem tištěného letáku.